

Thema De winkel, groep 4

Stukjes uit de vastlegsessie en het evaluatiegesprek.

Aanwezig: Martine (M), Karin (K) en bij evaluatie ook Leanne (L)

=====

M : Als ze een verhaal bij de som kunnen bedenken, als ze dat allemaal in de smiezen hebben, dan is de verwerking makkelijk.

(Napraten over de online inspiratiesessie met Paul van Meurs over de vertaalcirkel van Ceciel Borghouts.)

=====

Martine aan het woord over het thema De Winkel

M:

Voor ik bij Karin kwam om het thema voor te bereiden had ik alles al klaar... spullen geregeld, prijskaarten gelamineerd etc. 'Ik hoef het alleen nog maar uit te leggen en ze kunnen gelijk aan de slag met winkelen!', zie ik. In het gesprek bleek al snel dat het op die manier mijn winkel zou worden en niet die van de leerlingen. Dat was een eye-opener. We zijn gelijk opnieuw gestart met voorbereiden en dan nu procesgericht.

We hebben eerst een kader gemaakt waar we naartoe willen. Een betekenisvolle opdracht waar Cindy (duo) en ik houvast aan hebben in onze samenwerking. De opdracht bleek uiteindelijk wel wat breed. We zijn niet aan alles toegekomen, hebben mee bewogen met waar de klas op 'aan' ging.

De kinderen waren zo enthousiast voor bepaalde onderdelen waardoor we dingen uitgebreider hebben gedaan en dingen weg hebben gelaten.

Proces geld

M: Alle folders bekeken, wat zie je, welke prijzen. Wat is schatten, hebben we besproken. Als je in de winkel bent ga je dan precies uitrekenen hoeveel het wordt of ga je schatten? In de keuzekast mochten ze een eigen folder maken. Daarmee hebben ze met maatjes spulletjes in bekeken en gekocht. Ze kregen daarvoor speelgeld en hebben het spel gespeeld met terugbetalen. We hebben het bedrag wel afgerond naar 50 cent en euro. We gingen ook oefenen voor als de ouders zouden komen. Dat werkte goed voor de motivatie.

....

De finale: we hebben wat dingen gemaakt, met prijskaartjes erop en de ouders komen winkelen met echt geld! Ouders waren heel geduldig en de kinderen enorm betrokken. Het was heel grappig. Er was een ouder die bewust teveel betaalde. Het kind moest zo mega nadenken over het wisselgeld, maar ze kwam eruit. Ik moest me zo inhouden om niet te helpen, maar ik heb het niet gedaan.

....

We hadden samen bedacht dat we van het geld dat we verdiend hadden gingen lunchen. Ze hebben van tevoren voor zichzelf opgeschreven wat ze wilden kopen. In groepjes hebben ze dit bekeken, verdeeld en het geld dus ook verdeeld. Schatten hoeveel het zou gaan kosten was dus nodig. Met dat bedrag gingen ze de winkel in, ze moesten binnen dat bedrag blijven. Dat was echt heel erg leuk. Kinderen kwamen bij me: 'Juf is kaas zo duur?' Ze gingen ook geld herverdelen: één groepje had over en een ander groepje had geld tekort. Dat regelden ze zelf. Alles ging in overleg, ik heb niets gedaan. Dat was echt heel leuk. Geld kwam echt het beste uit de verf.

Proces wegen

M: Het stukje wegen en gewicht wilden we ook meenemen, met de weegschaal zelf wegen in de onze winkel. We hebben wel allerlei weegschalen meegenomen, ze hebben de overeenkomsten en verschillen ontdekt. We hebben allerlei dingen gewogen. Dingen van 1 gram, en hoe kom je dan bij duizend gram. Wat is 1000 gram. Ga zelf eens op de weegschaal staan. Ik heb zelf eerst de wereld geopend. Met denkvragen erbij. En pas daarna kwam de instructie, ook vanuit de methode. We hebben dit naast de methode gedaan.

En toch is het minder uit de verf gekomen dan geld omdat het *speel* niet plaats heeft gevonden.

Bij het (rollen)spel wilden we fruit, kastanjes en eikels wegen etc. Dat ging naar de achtergrond omdat de herfst al voorbij was. En geld liep zo goed! Als ik dit thema opnieuw zou doen zou ik het wegen zeker wel toevoegen, vooral ook als spel. Dat ze ontdekken hoeveel eikels even zwaar zijn als 3 appels. En gewicht koppelen aan een bedrag. In de rol van winkelbediende.

Proces tijd

M: We hebben de wereld geopend met klokken: We hebben veel klokken meegenomen; Ik ben te laat op school gekomen; Ze hebben klokken gehoord, bekeken, de binnenkant bekeken ons dingen afgevraagd. Ze weten wel wat een klok is en hoe die tikt en waarom die tikt. Ik had niet gedacht dat ze daar zo verwonderd over zouden zijn.

Wat betref het verwerken van tijd in het spel: het plan was om iedere dag twee kinderen de baas te maken van de winkel voor de opening, pauze-tijden en sluiting van de winkel. En dan elke week tijden veranderen. En een happy hour. Dit plan is niet uitgevoerd. Daardoor is het leren over tijd niet uit de verf gekomen. Het 'spel' met tijd is niet gespeeld. De volgende keer gaan we dat wel doen.

Proces plattegrond/ inrichting

M: We hadden de inrichting van de winkel met plattegrond enzo vooraf al niet gepland (*en is dus niet uitgevoerd red.*). Maar het biedt wel kansen voor rekenen. We zouden meer weken moeten hebben voor het thema winkel. Het zou gerust een groot project kunnen zijn van 7 weken. Bij

rekenen groep 4 staat een leerdoel over 'het aanzicht vanuit bepaalde punten'. Daar kun je plattegrond en wijklijnrichting bij gebruiken. Aanzichten ontdekken in foto's van winkels, plattegronden interpreteren en analyseren, aanzichten tekenen, begrip inrichting bespreken, looproutes... waarom wat waar etc. Bij plattegronden en legenda pakken we er gelijk ook mens en wereld bij.

Overige ideeën plattegrond en aanzicht M, L en K samen:

- VTS inzetten bij plattegronden van winkels
- Tekenen de plattegrond van de winkel die je het beste kent. Daarna met maatje bespreken die de winkel ook kent en elkaar helpen.
- Spel: Met tape op de grond een winkel of winkelstraat maken (in het speellokaal?). Kinderen maken de eerste weken als architect ontwerpen voor winkels. Met blokken, lego, stift. Ook papertjes erbij met uitleg wat wat is (taal).
- Verpakkingsmateriaal maken. (Aanzichten) Te combineren met de winkelproducten.

=====

Proces van het thema als geheel

M: Het proces is tijdens het uitvoeren ook veranderd. Het moet niet zo zwart op wit zijn en een vast kader. Je moet ook naar de kinderen kijken, die komen ook met ideeën. Dat is ook wat ik bij rekenen zo belangrijk vind, dat kinderen ook zelf komen met: hé, juf... maar....

De eerste week hadden wij, Cindy en ik, gepland en van daaruit zijn we verder gegaan. Dat doen we bij het komend thema's ook. Maar we moeten de doelen wel blijven bewaken anders ga je achter de kinderen aan lopen. Wij zijn de doelen m.b.t. wegen en klokkijken uit het oog verloren.

We hebben met de betekenisvolle opdracht wel een soort van kader gemaakt waarin je je kunt bewegen. We gaan dan divergeren, convergeren. Je kunt binnen dat kader verschillende kanten op. Je moet wel een evenwicht vinden tussen... de doelen en de inbreng van de leerlingen... dat moet in balans zijn.

Volgende keer zou ik als opening voor het thema doen: boodschappentas met diverse producten mee, kleding met kaartjes er nog aan.

Rekeninstructie

K: Zou het kunnen dat ze nu qua begripsvorming bij geld hoger scoren maar dat daarbij het risico is dat het automatiseren achterblijft?

M: Dat denk ik niet. Ik merkte daarna dat de lessen over sprongen met 10 en sprongen met 5 veel makkelijker gingen.

K: Is er instructie geweest... EDI, oefenbladen etc. En wat is het moment van instructie binnen het proces?

M: We hebben de folders gemaakt en pas daarna hebben we instructie gegeven. Ze vonden folders maken heel leuk om te doen. Ik denk zelf dat deze volgorde goed is. Want als je kinderen al onbewust ergens spelend mee bezig laat zijn, en dat een week later bespreekt: weten jullie wat je aan het doen bent, dat dan de verwondering groter is dan als je gelijk naar de leerstof gaat.

K: Er is een visie op rekenonderwijs dat je eerst het goede antwoord en strategie aan moet leren voor ze er in verschillende situatie mee aan de slag mogen.

M: Dat hebben wij niet gedaan hier.

K: En toch vind je het niet erg?

M: Nee, we waren nog niet gericht bezig met geld betalen. Ze waren alleen nog aan het oriënteren op wat een folder is wat de prijzen zijn. Ze hebben nog geen echte som hoeven maken. Ze

hebben gewoon het stukje wereld mogen ervaren, waar we daarna les over gaan geven. Zonder dat er verkeerde sommen zijn gemaakt. Daarna kwam instructie. Dat hebben ook zo gedaan met tijd en met wegen.

Een onderdeel van het inoefenen was ook dat we gingen oefenen voor als de ouders zouden komen.